

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งนี้โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชาชนในชุมชนวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนทั้งหมด ๒,๕๒๕ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการเก็บกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)^๑ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชนจำนวน ๓๔๕ คน ที่ได้จากสูตรซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + n(e)^2}$$

โดย N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
e	=	ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{2,525}{1 + 2,525(0.05)^2}$$

$$n = \frac{2,525}{7.31}$$

$$n = 345.41$$

ดังนั้นใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๔๕ คน

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๙ รูป/คน

๑. พระเทพรัตนกวี	เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. พระครูวรพัชรสถิตย	เจ้าอาวาสเทพสโมสร
๓. พระครูสถิตพัชรเขต	เจ้าอาวาสวัดทุ่งสะเดียง เจ้าคณะตำบลป่าเล่า
๔. นายเสกสัน นิยมเพ็ง	นายกเทศมนตรี
๕. นายประทีน นาคสำราญ	นายก อบต สะเดียง
๖. นางพจณี โฆษิตาโนน	นายกพุทธ สมาคม
๗. นางน้ำผึ้ง ชัยรัตน์	อุบาสิกาวัดทุ่งสะเดียง
๘. นางทองมวน ทองจันทร์	อุบาสิกาวัดเทพสโมสร
๙. นางสาวรณ เหลาสะอาด	อุบาสิกาวัดมหาธาตุ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

๗. นำเครื่องมือที่ได้จากการไปทดลองแจก (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน ๓๐ ชุด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงและนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๙. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการบริหารจัดการโครงการ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามเพศ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาและอาชีพ จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นถึงการประเมินผลการบริหารจัดการโครงการ ภูมิคุ้มกันเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดพึงพอใจ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีทั้งหมด ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการประเมินผลสภาพแวดล้อม ๒) ด้านการประเมินผลปัจจัยนำเข้า ๓) ด้านประเมินผลกระบวนการ และ ๔) ด้านการประเมินผลผลิต โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

(Rating Scale) ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้^๑

๕	หมายถึง	มีการบริหารจัดการ	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มีการบริหารจัดการ	มาก
๓	หมายถึง	มีการบริหารจัดการ	ปานกลาง
๒	หมายถึง	มีการบริหารจัดการ	น้อย
๑	หมายถึง	มีการบริหารจัดการ	น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด (Open ended Question) ให้เลือกตอบแบบเสรี

ในขณะที่เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

๑.๑ ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๑.๒ หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๑ ชูติระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

๒) พระครูนิวาสิตขันธ์, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๓) พระครูวิชิตคุณพิพัฒน์, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หน่วยวิทยบริการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ณ วัดพระบรมธาตุ จังหวัดกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ดร.อัศรเดช พรหมกลีบ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๕) ดร.อภิษฎาธัญโสภา ออสิน อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และ วัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC)^๒ โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

ใช้สูตร	IOC	=	$\frac{\sum R}{N}$
	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	คือ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	คือ	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- +๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย
- ๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย
- ๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย

^๒ สมนึก ภัททิยธณี, การวัดผลการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙),

เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC ๐.๖ - ๑.๐๐ ทุกข้อ ซึ่งถือว่าเครื่องมือใช้ได้

๑.๓ หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๓ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๕๙

๑.๔ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริง ที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

๒ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำมาวิเคราะห์

๕) นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลจากพื้นที่บ้านสะเดียง อำเภอมือ จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๓๔๕ ชุด

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ศึกษาแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถามสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ระดับทักษะการบริหารจัดการในการแก้ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ และแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ และผู้มีความรู้กับโครงการ

^๓สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัททุนพิบลิชซิงจำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๒. ศึกษาจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม แนวคิดและทฤษฎีของโครงการปฏิบัติการปฏิบัตินิธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาจากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา การบริหารจัดการโครงการปฏิบัติการปฏิบัตินิธรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการปฏิบัติการปฏิบัตินิธรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตวัดทุ่งสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด